

**energiavirasto
energimyndigheten**

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on: 10.03.2021

Dokumentet är daterat: 10.03.2021

The document is dated: 10.03.2021

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Lasse Pollari

Pvm / Datum / Date: 10.03.2021

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 10.03.2021

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Fortum Markets Oy
PL 100, 00048 Espoo
Y-tunnus: 1852328-0

Asia

Energiaviraston päätös koskien Fortum Markets Oy:n (myöhemmin myös asianosainen) energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 (myöhemmin "REMIT-asetus") noudattamista.

Asianosainen

Fortum Markets Oy

Vireilletulo

24.4.2020

Selostus asiasta

Markkinatapahtumat

Energiavirasto kiinnitti huomiota Fortum Markets Oy:n poikkeukselliseen ostotarjouskäyttäytymiseen sähkön vuorokausimarkkinoilla 28.3.2020, jolloin asianosainen on tehnyt Energiaviraston tietojen mukaan tarjouksia sähköpörssi Nord Pool AS:n kautta siten, että 29.3.2020 tunnille 03-04 CET (myöhemmin myös PH-04) ei kohdistunut lainkaan ostotarjouksia. Ajankohdan lähellä olevien muiden päivien vastaavalla tunnilla asianosaisen kaupankäynnin volyyymi Nord Pool AS:n kautta sähkönvuorokausimarkkinalla on ollut tyypillisesti noin [REDACTED]. Asianosainen on julkistanut asiasta UMM-viestin Nord Pool AS:n UMM-alustalla 28.3.2020 klo 17.45.45. CET, jossa se ilmoittaa ostaneensa noin 410 MW liian vähän sähköä.

Energiaviraston selvityspyyntö ja Fortum Markets Oy:n antama selvitys

Energiavirasto pyysi 6.7.2020 päivätyllä selvityspyynnöllä Fortum Markets Oy:ltä selvitystä REMIT-asetuksen 5 artiklan noudattamisen kannalta siitä, miksi kyseisellä tunnilla asianosaisen ostovolyymit vuorokausimarkkinalla olivat selkeästi vähemmän sen tyypilliseen ostovolyyymiin nähden, sekä jos kyse oli virheestä, miten se tarkkaan ottaen tapahtui, milloin se havaittiin ja miten sen jälkeen toimittiin sekä mihin toimenpiteisiin on ryhdytty, ettei vastaava toistuisi.

Fortum Markets Oy toimitti vastineen selvityspyyntöön 17.8.2020. Selvityksessään asianosainen on todennut, että kyseinen tunti on kesäaikaan siirtymisen jälkeinen tunti. Asianosaisen spot-tarjoustyökaluissa tapahtui virhe siirtäessä arvoja ohjelmistojen välillä. Asianosaisen selvittäessä asiaa on ilmennyt, että ohjelmistot käsittelevät aikasiirtymää eri tavalla, joka johti siihen, että tunnin 03-04 arvot noloutuivat, ja että sama virhe esiintyi kaikissa Fortumin kulutussalkuissa (Suomi,

1557/471/2020

Ruotsi, Norja). Tarjouksien tekijä huomasi virheen juuri ennen markkinan sulkeutumista ja tarjoukset korjattiin manuaalisesti, mutta Suomen kulutussalkussa Fortum Markets Oy:n tarjous jäi epähuomiossa korjaamatta.

Asianosainen huomasi virheen Fortum Power and Heat Oy:n kokonaistaseessa, jonka jälkeen se aloitti virheen etsinnän. Kun tasevirheen huomattiin johtuvan Fortum Markets Oy:n puuttuvasta ostosta, Fortum Power and Heat Oy julkaisi klo 17.45 CET seuraavansisältöisen UMM-viestin:

" Error in spot bid. Bought approximately 410 MW too little for PH04 in price area FI."¹

Asianosainen aloitti taseen korjaamisen päivänsisäisillä kaupoilla, ja ensimmäiset kaupat tehtiin klo 17.51 CET.

Fortum Markets Oy on Energiavirastolle antamansa selvityksen mukaan pyrkinyt estämään sattunutta tapahtumasta uudestaan korjaamalla ohjelmointivian uudessa tarjoustyökalussaan, joka on ollut tarkoitus ottaa käyttöön elokuun 2020 loppuun mennessä. Vialla oli merkitystä vain kesä-talviaikasiirtymässä. Asianosainen on lisäksi päivittänyt tarjouksentekoprosessiaan lisäämällä tarkistuskohteita ja operatiivista tarkistuslistaa on tarkennettu. Kyseessä oleville salkuille on lisäksi aktivoitu NP Day-Ahead web-käyttöliittymän hälytysfunktio, joka antaa virheilmoituksen, jos volyymi muuttuu merkittävästi verrattuna edellisen päivän tarjoukseen.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Energiaviraston toimivalta asiassa

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (2013/590 myös valvontalaki), 5 §:n mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa lain 2 §:ssä tarkoitettua kansallisen ja unionin lainsäädännön ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä hoitaa muut 2 §:ssä tarkoitettua lainsäädännössä sille annetut tehtävät. Valvonta- ja seurantatehtävät kattavat lain 2 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaisesti energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 1227/2011 noudattamisen valvonnan.

Valvontalain 16 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaan seuraamusmaksu voidaan määrätä myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai jättää noudattamatta REMIT-asetuksen 5 artiklassa säädettyä kieltoa manipuloida tai yrittää manipuloida markkinoita.

Valvontalain 20 c §:n 1 momentin mukaan Energiavirasto voi jättää seuraamusmaksun määräämisen esittämättä, rikemaksun määräämättä tai julkisen varoituk-
sen antamatta, jos:

1) 16, 20 a tai 20 b §:ssä tarkoitettu on oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin rikkomuksen tai laiminlyönnin korjaamiseksi välittömästi sen havaittuaan ja ilmoittanut rikkomuksesta tai laiminlyönnistä viivytyksettä Energiavirastolle eikä rikkomus tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva;

¹ UMM-viestin url: <https://umm.nordpoolgroup.com/#/messages/377d1b3e-3c31-4e1c-98fe-6a5653931e34/1>.

- 2) rikkomusta tai laiminlyöntiä on pidettävä vähäisenä; tai
- 3) seuraamusmaksun tai rikemaksun määräämistä taikka julkisen varoituksen antamista on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011 energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (REMIT-asetus)

REMIT-asetus 2 artikla

REMIT-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa määritellään markkinoiden manipuloinnilla tarkoitettavan:

- a) sellaisen tukkutason energiatuotteiden kauppaa koskevan liiketoimen suorittamista tai tätä kauppaa koskevan toimeksiannon antamista,
- i) joka antaa tai todennäköisesti antaa vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutason energiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

(--)

Asetuksen 2 artiklan 4 kohdan mukaisesti tukkutason energiatuotteilla tarkoitetaan seuraavia sopimuksia ja johdannaisia riippumatta siitä, missä ja miten niillä käydään kauppaa:

- a) sähkön tai maakaasun toimitussopimukset, jos niihin perustuva toimitus tapahtuu unionissa;
- b) unionissa tuotettuun, kaupankäynnin kohteena olevaan tai toimitettavaan sähkön tai maakaasuun liittyvät johdannaiset;
- c) unionissa tapahtuvaan sähkön tai maakaasun siirtoon liittyvät sopimukset;
- d) unionissa tapahtuvaan sähkön tai maakaasun siirtoon liittyvät johdannaiset.

(--)

Asetuksen 2 artiklan 6 kohdan mukaan energian tukkumarkkinoilla tarkoitetaan mitä tahansa unionissa sijaitsevaa markkinaa, jossa käydään kauppaa tukkutason energiatuotteilla.

REMIT-asetus 5 artikla

REMIT-asetuksen 5 artiklassa kielletään osallistuminen markkinoiden manipulointiin ja sen yritykseen energian tukkumarkkinoilla.

Perustelut

Kysymyksen asettelu

Asiassa on kysymys siitä, onko Fortum Markets Oy syyllistynyt 28.3.2020 ostotarjouskäyttäytymisellään REMIT-asetuksen 5 artiklassa kiellettyyn markkinamanipulaatioon energian tukkumarkkinoilla.

Asian oikeudellinen arviointi

REMIT-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan mukaan markkinoiden manipuloinnilla tarkoitetaan sellaisen tukkutason energiatuotteiden kauppaa koskevan liiketoimen suorittamista tai kauppaa koskevan toimeksiannon antamista, joka antaa tai todennäköisesti antaa artiklan mukaisia vääriä tai harhaanjohtavia viestejä markkinalle tai turvaa tukkutason energiatuotteen hinnan keinotekoiselle tasolle. REMIT-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohta i alakohta ei sinänsä edellytä sitä, että toiminta olisi ollut tahallista. Tunnusmerkistön täyttyminen edellyttää kuitenkin sitä, että kyseessä on tukkutason energiatuotteen kauppaa koskevan liiketoimen suorittaminen tai sitä koskevan toimeksiannon antaminen.

REMIT-asetuksen johdanto-osion 13. perustelukappaleen mukaan energian tukkumarkkinoiden manipulointia on sellaisten toimien toteuttaminen, joiden johdosta hinnat asettuvat keinotekoiselle tasolle, jota ei voida perustella tarjontaa ja kysyntää koskevilla markkinavoimilla, mukaan lukien tuotanto-, varasto- tai siirtokapasiteetin tosiasiallisella saatavuudella ja kysynnällä. Markkinoiden manipulointitapoihin kuuluvat muun muassa väärin toimeksiantojen tekeminen ja peruminen. Manipulointi ja sen vaikutukset saattavat ilmetä rajojen yli, sähkö- ja kaasumarkkinoiden kesken sekä rahoitus- ja hyödykemarkkinoiden välillä, päästöoikeuksien markkinat mukaan lukien.

Energiavirasto on arvioinut selvityksen kohteena ollutta toimintaa markkinamanipulaation tunnusmerkistön näkökulmasta.

Fortum Markets Oy on käynyt kauppaa sähkön vuorokausimarkkinalla 28.3.2020 jättämällä ostotarjouksia 29.3.2020 vuorokauden tunneille sähkön hankinnasta. Ostotarjoukset ovat sitovia ja ne vaikuttavat unionin sisäisen sähkömarkkinan hinnanlaskentaan muodostaen sopimuksen unionissa toimitettavasta sähköstä. Näin ollen sähkön vuorokausimarkkinoilla kaupankäynnin kohteena olevat sopimukset ovat REMIT-asetuksen mukaisia tukkutason energiatuotteita, ja sähkön vuorokausimarkkina on asetuksessa tarkoitettu energian tukkumarkkina.

Fortum Markets Oy on tehnyt 28.3.2020 ostotarjouksen, jossa vuorokauden 29.3.2020 tunnille 03–04 CET ostettava sähkön määrä on ollut 0. Fortum Markets Oy:n vuorokausimarkkinan ostokäyttäytyminen ajankohdan lähellä olevien muiden päivien kohdalla osoittaa, että asianosainen tyypillisesti ostaa Suomen tarjousalueelle vuorokausimarkkinoilta noin [REDACTED] sähköä kyseessä olevalle tunnille sekä lähitunneille. Fortum Markets Oy on UMM-viestissään sekä selvityksessään todennut, että ostotarjouksessa tunnille 03-04 on tapahtunut virhe, jonka seurauksena asianosainen on ostanut 410 MW liian vähän sähköä. Fortum Markets Oy on edelleen selvityksessään todennut, että virheellisestä vuorokausimarkkinan ostotarjouksesta johtunutta tasevirhettä on korjattu päivänsisäisillä markkinoilla tehdyillä kaupoilla.

Energiavirasto katsoo, että virheellisen ostotarjouksen tekeminen energian tukkumarkkinalla täyttää tukkutason energiatuotetta koskeva toimeksiannon antamisen

määritelmän ja on täten REMIT-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisen markkinamanipulaation määritelmän mukainen toimeksianto.

Väärät tai harhaanjohtavat viestit kysynnästä

Vuorokausimarkkinalla tehtyjä liiketoimia, jotka antavat tai todennäköisesti antavat vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutasen energiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta, voidaan pitää REMIT-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan tarkoittamana kiellettyinä markkinamanipulaationa. REMIT-asetuksen 13 perustelukappaleen perusteella harhaanjohtavana viestinä kysynnästä voidaan vuorokausimarkkinalla pitää muun muassa tarjousta, joka ei perustu aitoon kysyntään. Energiavirasto katsoo asianosaisen tyyppillisen ostokäyttäytymisen sekä asianosaisen toimittaman selvityksen perusteella, että asianosaisen oli tarkoitus ostaa kyseisellä tunnilla vuorokausimarkkinoilta sähköä 410 MW eikä 0 MW. Näin ollen tehty 0 MW ostotarjous on ollut sisällöltään virheellinen, eikä se ole perustunut aitoon kysyntään.

Fortum Markets Oy on 28.3.2020 antanut vuorokauden 29.3.2020 tuntia 03 – 04 CET koskevan virheellisen toimeksiannon, joka on antanut vääriä viestejä tukkutasen energiatuotteiden kysynnästä.

Energiavirasto katsoo asiassa edellä mainituin perustein, että Fortum Markets Oy on rikkonut REMIT-asetuksen 5 artiklassa asetettua kieltoa osallistua markkinamanipulaatioon.

Seuraamus

Seuraamusmaksu

Valvontalain 16 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaan sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai jättää noudattamatta REMIT-asetuksen 5 artiklassa säädettyä kieltoa manipuloida tai yrittää manipuloida markkinoita, voidaan määrätä seuraamusmaksu. Valvontalain 17 §:n mukaan seuraamusmaksun määrää Energiaviraston esityksestä markkinaoikeus.

Valvontalain 20 c §:n 2 kohdan mukaan Energiavirasto voi jättää seuraamusmaksun määräämisen esittämättä, jos rikkomusta tai laiminlyöntiä on pidettävä vähäisenä. Energiavirasto on arvioinut menettelyn moitittavuutta ja seuraamusmaksuesityksen tarpeellisuutta seuraavasti:

Rikkomuksen laadun osalta Energiavirasto katsoo, että asiassa annetun selvityksen perusteella on uskottavaa, että harhaanjohtavan toimeksiannon antamisessa on ollut kyseessä huolimattomuudesta johtunut virhe, eikä asiassa ole muutoinkaan käynyt ilmi seikkoja, joiden nojalla olisi syytä epäillä, että kyse olisi ollut tahallisesta menettelystä. Virheen syntymiseen on myös vaikuttanut kesäaikaan siirtyminen, jota ei kuitenkaan ole otettu riittävällä tavalla huomioon Fortum Markets Oy:n kaupankäyntiohjelmistossa.

Fortum Markets Oy on Energiavirastolle toimittamassaan selvityksessä ilmoittanut aiotuista taikka tehdyistä toimenpiteistä vastaavien virheellisyyksien estämiseksi jatkossa. Selvityksessään Fortum Markets Oy on ilmoittanut, että ohjelmointivika on korjattu uudessa tarjoustyökalussa, jonka käyttöönotto on tapahtunut elokuun

1557/471/2020

2020 loppuun mennessä. Lisäksi tällä vialla oli merkitystä vain kesä-talviaikasiirymässä, eikä vika selvityksen mukaan toistuisi muuna ajankohtana.

Lisäksi Fortum Markets Oy on kertonut päivittäneensä tarjouksentekoprosessia lisäämällä sinne tarkistuskohteita ja tarkentamalla operatiivista tarkistuslistaa. Kyseisille salkuille on aktivoitu NP Day-Ahead web käyttöliittymän hälytysfunktio, joka antaa virheilmoituksen tilanteissa, joissa tarjouksen volyyymi muuttuisi merkittävästi verrattuna edellisten päivien tarjouksiin.

Energiavirasto katsoo, että esitetyt korjaustoimenpiteet toteutettuna selvityksen mukaisesti todennäköisesti olennaisesti vähentävät vastaavan virheen syntymisen mahdollisuutta. Kyseiset virheellisen menettelyn korjaamista koskevat toimenpiteet on otettu asian arvioinnissa huomioon menettelyn moitittavuutta lieventävänä seikkana.

Seuraamusmaksun tarpeellisuuden osalta Energiavirasto on arvioinut asianosaisen toiminnan vaikutuksia vuorokausimarkkinalla tarkastelemalla virheen vaikutusta Nord Poolin julkaisemaan systeemihintaan. Muutokset systeemihinnassa kuvaavat vaikutusta pohjoismaiseen vuorokausimarkkinaan yleisesti ja ne ovat lähellä muutoksia todellisissa aluehinnoissa sellaisilla tunneilla, joilla usealla pohjoismaisilla tarjousalueilla on sama aluehinta, ja siirtoyhteydet eivät ole täydessä käytössä.² Tarkastelu on tehty käyttäen hyväksi Nord Poolin julkaisemia systeemihinnan laskennassa käytettyjä aggregoituja vuorokausimarkkinan tarjouskäyriä. Käytetty menetelmä ei huomioi blokkitarjouksia eikä muutoksia Pohjoismaiden ulkopuolisisissa siirtoyhteyksissä.

Arvioinnissa on lisäksi oletettu, että Fortum Markets Oy olisi ostanut puuttuvan 410 MW tunnilla PH-04 hintariippumattomalla tarjouksella. [REDACTED]. Hintavaikutusta on tarkasteltu sekä tilastollisesti 4 kuukauden ajanjaksolla päivän 29.3.2020 ympärillä että erikseen 29.3.2020 päivänä.

Energiaviraston arvion mukaan 410 MW vähemmän hintariippumatonta ostoa tunnilla PH-04 olisi aikavälillä 1.2.2020 – 31.5.2020 (poislukien 29.3.2020) laskenut tunnin systeemihintaa keskimäärin 0,20 EUR/MWh. Hintamuutoksen vaihteluväli tällä aikavälillä on 0,04 – 1,52 EUR/MWh siten että 10 %:lla tunneista hinta olisi laskenut enemmän kuin 0,37 EUR. Vastaava keskimääräinen suhteellinen hinnannuutos tällä aikavälillä on 3,8 % vaihdellen päivän mukaan välillä 0,6 % - 71,1 %. Tunnin PH-04 keskimääräinen systeemihinta on tällä aikavälillä ollut 7,43 EUR/MWh ja se on vaihdellut välillä 0,45 – 16,09 EUR/MWh. Vastaavasti 410 MW vähemmän ostoa olisi vähentänyt laskennallista systeemihintaista myyntiä Pohjoismaiden alueella tällä aikavälillä ja tunnilla PH-04 keskimäärin 10392 EUR vaihteluvälillä 3736 – 59029 EUR.

Energiavirasto on arvioinut, että jos asianosainen olisi päivän 29.3.2020 toimitustunteja koskevassa toimeksiannossaan ostanut 410 MW enemmän tunnilla PH-04, hinta olisi toteutuneen 4,08 EUR/MWh sijaan ollut 0,17 EUR (4,2 %) korkeampi eli 4,25 EUR/MWh. Laskennallinen systeemihintainen sähkön myynti Pohjoismaissa

² 29.3.2020 tunnilla PH-04 aluehinta oli sama Suomen, Ruotsin, Norjan ja Baltian hinta-alueilla, joissa se oli 0,03 EUR systeemihintaa korkeampi. Vastaavat Tanskan aluehinnat olivat 0,36 EUR muita Pohjoismaita korkeammat.

1557/471/2020

tunnilla PH-04 oli 42119,5 MWh, joten virheellinen tarjous on vastannut vähän alle 1 % kyseisen tunnin kokonaismyynnistä. Vertailun vuoksi sama 410 MW määrä on vastannut aikavälin 1.2.2020 – 31.5.2020 tunnin PH-04 myynnistä keskimäärin 1,1 %. Ilman virhettä vastaavan tunnin myyntimäärä olisi korkeammalla hinnalla ollut noin 42528 MW. Näistä voidaan laskea yleisesti pohjoismaisella tasolla, että virheellisen tarjouksen vaikutuksena muut sähkön ostajat ovat maksaneet vuorokausimarkkinoilta ostamastaan sähköstä yhteensä noin 7 160 EUR (4,0 %) vähemmän kuin mikäli virhettä ei olisi tapahtunut. Vastaavasti virheellisen tarjouksen takia myyjiltä on laskennallisesti jäänyt saamatta tuloja vuorokausimarkkinoilta noin 8 900 EUR (4,9 %). Otettaessa huomioon kaikki kyseisen vuorokauden tunnit, tämä vastaa noin 0,17 % koko päivän myynnistä systeemihinnalla.

Energiavirasto katsoo tekemänsä simuloinnin perusteella, että 410 MW virhe oston määrässä tunnilla PH-04 ei ole keskimäärin aiheuttanut valitulla tarkastelujaksolla huomattavaa hintavaikutusta määrällisesti tai suhteellisesti, vaikka ääritapauksissa tämä olisi ollut mahdollista. Suhteutettaessa toteutunutta hintavaikutusta edellä mainitun hintavaikutussimulaation tuloksiin voidaan todeta, että toteuma on ollut lähellä arvioitua keskimääräistä hintavaikutusta määrällisesti ja suhteellisesti. Lisäksi voidaan todeta, että virheen aiheuttaman laskennallinen myynnin menetys on ollut pienempi, mitä simulaation perusteella keskimäärin olisi ollut. Tämän lisäksi laskennallisen myynnin menetyksen arvo on lähempänä tarkasteluasteikon alarajaa kuin ylärajaa. Edellä mainitut seikat tukevat sitä, että rikkomuksen on katsottava olleen laajuudeltaan vähäinen.

Rikkomuksen keston osalta Energiavirasto on arvioinut, kuinka pitkälle ajanjaksolle virhe on vaikuttanut. Kyseessä on ollut yhdelle tunnille kohdistunut virhe, joten se ei ole kestoaltaan ollut merkittävä. Lisäksi asianosainen on huomannut virheen riittävän nopeasti, jotta se on voinut toteuttaa toimenpiteitä päivänsisäisellä markkinalla. Näin ollen rike on ollut myös kestoaltaan vähäinen.

Asiassa ei ole myöskään käynyt ilmi seikkoja, joiden nojalla olisi todettavissa, että rikkomus olisi ollut luonteeltaan toistuva.

Energiavirasto toteaa edellä mainituin perustein, että rikkomus on ollut laadultaan, laajuudeltaan ja kestoaltaan vähäinen, eikä se ole ollut luonteeltaan toistuvaa. Rikkomusta on kokonaisuutena arvioiden pidettävä vähäisenä. Asianosaisen esittämät korjaustoimenpiteet, jotka ovat vähentäneet menettelyn moitittavuutta, huomioon ottaen Energiavirasto ei pidä seuraamusmaksun esittämistä asiassa tarpeellisenä.

Johtopäätös

Energiavirasto toteaa edellä esitetyin perustein, että Fortum Markets Oy on antanut energian tukkumarkkinalla virheellisen toimeksiannon koskien energian tukkumarkkinatuotetta, mikä on antanut virheellisen viestin tukkutasen energiantuotteiden kysynnästä. Menettely täyttää REMIT-asetuksen 5 artiklan mukaisen markkinamanipulaation tunnusmerkistön.

Ratkaisu

Fortum Markets Oy on toiminnallaan rikkonut REMIT-asetuksen 5 artiklan kieltoa osallistua markkinoiden manipulointiin energian tukkumarkkinoilla.

1557/471/2020

Energiavirasto pitää rikkomusta valvontalain 20 c §:n 2 kohdan mukaisesti vähäisenä, ja jättää esittämättä seuraamusmaksua määrättäväksi.

Energiavirasto pyytää kuitenkin asianosaista kiinnittämään jatkossa erityistä huomiota siihen, että vastaavat virheellisuudet pyritään entistä tehokkaammin asianmukaisilla toimenpiteillä ja toimintatavoilla estämään.

Sovelletut säännökset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta, 2 artikla ja 5 artikla.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (2013/590)2 §, 5, 9, 16 § ja 20 c §.

Lisätiedot

Lasse Pollari, johtava asiantuntija, 029 5050 198, lasse.pollari@energiavirasto.fi

Juha Teirilä, ekonomisti, 029 5050 127, juha.teirila@energiavirasto.fi

Iina Kajander, lakimies, 029 5050 107, iina.kajander@energiavirasto.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus päätöksen liitteenä 1.

Liitteet

Liite 1. Valitusosoitus.

Jakelu

Fortum Markets Oy.

Liite 1

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikaisten laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on:

**Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI**

faksi: 029 56 43314

sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2050 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.